

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Dr. O. Noordmans

Basisschool Dr. O. Noordmans :

Plaats : Amsterdam

BRIN-nummer : 14A1

Naam verantwoordelijk inspecteur: Mw. N. El Khayati

Datum uitvoering onderzoek : 18 maart 2008

Datum conceptrapport van bevindingen: 4 april 2008

Datum vaststelling rapport : 26 mei 2008

1 ONDERZOEK

Op 4 februari 2008 heeft de inspectie met het bevoegd gezag van deze school gesproken over de aanwezigheid van mogelijke tekortkomingen in de onderwijskwaliteit op de school. Uit dit gesprek en uit de beschikbare informatie konden bevoegd gezag en inspectie niet eenduidig vaststellen of deze mogelijke tekortkomingen al dan niet (nog) aanwezig zijn.

Met het bevoegd gezag is daarom afgesproken, dat de inspectie een onderzoek zal uitvoeren op deze school om na te gaan of er daadwerkelijk sprake is van tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs, die in relatie staan met de reeds vastgestelde tekortkomingen in de opbrengsten. De inspectie heeft op 18 maart 2008 het afgesproken onderzoek uitgevoerd.

Onder 2 vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn meegenomen en tot welke bevindingen dit heeft geleid.

2 BEVINDINGEN

Tekortkomingen

Op de Dr. O. Noordmansschool zijn de volgende tekortkomingen geconstateerd:

LEERRESULTATEN

- De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen onder het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht
- De school kan onvoldoende aantonen dat de leerlingen met specifieke leerbehoeften zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen

OVERIGE TEKORTKOMINGEN

Kwaliteitszorg

- De school evalueert onvoldoende jaarlijks en systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten
- De school werkt onvoldoende planmatig aan verbeteractiviteiten
- De school borgt de kwaliteit van het leren en onderwijzen onvoldoende

Leerstof aanbod

- De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan onvoldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van groep 8
- De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt te weinig leerinhouden aan bij Nederlandse taal die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand

Didactisch handelen en afstemming

- De leraren geven onvoldoende expliciet onderwijs in strategieën voor denken en leren
- De leraren stemmen onvoldoende de instructie en verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen

Zorg en begeleiding

- Op basis van een analyse van verzamelde gegevens bepaalt de school onvoldoende de aard van de zorg voor zorgleerlingen
- De school voert de zorg onvoldoende planmatig uit
- De school gaat de effecten van de zorg onvoldoende na

Geen tekortkomingen

De inspectie heeft een aantal onderzochte indicatoren als voldoende beoordeeld, te weten:

Leerresultaten

- De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden

Kwaliteitszorg

- De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie
- De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen

Leerstofaanbod

- De aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen
- De leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde zijn afgestemd op de individuele behoeften van leerlingen

Tijd

- De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd
- De school stemt de hoeveelheid voor leren en onderwijzen bij Nederlandse taal en rekenen en wiskunde af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen

Pedagogisch handelen

- De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan

Didactisch handelen

- De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer
- De leraren leggen duidelijk uit

Afstemming

- De leraren volgen de vorderingen van hun leerlingen systematisch

Betrokkenheid leerlingen

- De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten

Schoolklimaat

- De ouders/verzorgers tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt
- De leerlingen en personeel voelen zich aantoonbaar veilig op school

Zorg en begeleiding

- De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen

3 ONDERBOUWING TEKORTKOMINGEN

De tekortkomingen

1. Opbrengsten

De tussenopbrengsten zijn over de hele linie onvoldoende (technisch lezen groep 3 en 4, rekenen en wiskunde groep 4 en 6 en begrijpend lezen groep 6).

Ook de eindopbrengsten laten een risicovol beeld zien (twee van de drie bekeken jaren zijn onvoldoende).

De school volgt de leerlingen wel in hun ontwikkeling met relevante landelijk genormeerde toetsen, maar analyseert de toetsen onvoldoende. De school heeft geen streefdoelen geformuleerd voor tussen- en einddoelen. Hierdoor is niet helder wat de school zelf ziet als een haalbaar niveau gezien haar leerlingenpopulatie. Ook ontbreekt hierdoor een kader op grond waarvan de school haar eigen handelen kan waarderen. Oorzaken voor de lage resultaten worden nu veelal gezocht in de achtergrond en capaciteiten van de leerlingen. Zodoende worden nog te weinig maatregelen genomen om waar nodig het eigen handelen en/of het aanbod aan te passen aan de leerbehoefte van de leerlingen.

Wanneer leerlingen een achterstand van een jaar of langer hebben, krijgen ze een eigen leerlijn. Bij het opstellen van deze leerlijnen wordt echter geen inschatting gemaakt van het eindniveau en de tussentijdse beoogde leerwinst. Hierdoor heeft de school onvoldoende zicht of de leerling zich ontwikkelt in het licht van het verwachte eindniveau. Daarnaast is de kwaliteit van de handelingsplannen voor deze leerlingen onvoldoende. Zowel de analyse van de beginsituatie als het doel worden nog onvoldoende concreet beschreven.

2. Kwaliteitszorg

Het systeem van kwaliteitszorg is nog in ontwikkeling. De school heeft wel een systeem dat het mogelijk maakt om haar onderwijs en leren te evalueren. Hierin ontbreken echter nog concreet geformuleerde verbeterplannen. Voor belangrijke veranderingsactiviteiten heeft de school geen uitgewerkte plannen waarin streefdoelen, een tijdspad en afspraken om de verbeteringen te borgen zijn vastgelegd.

3. Aanbod

Leerlingen die een achterstand oplopen worden op een eigen leerlijn gezet. Dit leidt er toe dat het de school niet lukt om aan voldoende leerlingen de stof tot en met het eindniveau in groep 8 aan te bieden. Dit komt het leerrendement van de school niet ten goede.

Achterstanden van de leerlingen in de Nederlandse taal ziet de school als een belangrijke factor voor de tegenvallende resultaten. Naast de reguliere taalmethode heeft de school echter geen aanvullend materiaal of aanpak voor woordenschatuitbreiding voor deze grote groep leerlingen.

Het in het verleden door leraren zelf ontwikkelde woordenschatonderwijs vult deze leemte niet, omdat het niet meer structureel in alle groepen gebruikt wordt.

4. Didactisch handelen

Het opnieuw aandacht schenken aan klassenmanagement en instructievaardigheden begint zijn vruchten af te werpen. Een deel van de leerkrachten moet deze aanpak echter nog in de vingers krijgen. Zo worden de mogelijkheden van het klassenmanagement door de meeste leerkrachten nog onvoldoende benut voor didactische differentiatie. De instructie zou bovendien aan kracht kunnen winnen door het hardop benoemen van denkstappen en/of bespreken van oplossingsstrategieën door leerkrachten en leerlingen. Ondanks de voorzichtige progressie is het daarom van belang dat de school blijft investeren in de didactische vaardigheden van de leraren.

5. Zorg en begeleiding

Net als in het voorgaande schoolbezoek constateert de inspectie wederom dat het systeem van zorg en begeleiding kwetsbaar is. Er zijn voldoende instrumenten om leerlingen te volgen, maar er wordt te weinig gebruik gemaakt van de analysemogelijkheden die dit biedt.

Een andere verklaring voor de knelpunten binnen het systeem van zorg en begeleiding is dat er te weinig regie en aansturing van boven af is. Hierdoor ontbreekt een doorgaande lijn in de zorg. De gehanteerde werkwijze geeft momenteel onvoldoende inzicht in de manier waarop leerlingen met een leerachterstand planmatige extra hulp krijgen die erop gericht is de hiaten bij leerlingen op te heffen of te verminderen. De meeste handelingsplannen die de inspectie bekeken heeft bevatten nog geen heldere geformuleerde leerdoelen. Hierdoor is het moeilijk na te gaan of een leerling de gewenste ontwikkeling doormaakt. Ook richt de school zich nog te weinig op de effectiviteit van de geboden extra hulp. De inspectie vindt daarom dat de school de doelmatigheid waarmee de handelingsplannen worden ingezet kan verhogen. Tegelijkertijd is de ondersteuning en controle van de intern begeleiders op dit punt te gering. Daardoor ontbreken voor sommige leerlingen handelingsplannen en is het moeilijk om vast te stellen of zorgleerlingen extra hulp hebben ontvangen en of dat effectief is geweest.

Om de ontwikkelingen in een vlotter tempo te laten verlopen is een taakomschrijving en een meer prominente en sturende rol van de intern begeleiders een minimale voorwaarde.

4 ANALYSE

In 2006 bezocht de inspectie de school voor een regulier kwaliteitsonderzoek. Tijdens dit bezoek constateerde de inspectie dat het onderwijs op een aantal punten zwak was, er is toen een afspraak gemaakt om de school binnen twee jaar opnieuw te beoordelen. Bij dit onderzoek constateert de inspectie dat er op een aantal onderdelen een positieve ontwikkeling is te zien en dat er resultaten geboekt zijn. Door eendrachtig samen te werken is het team gelukt om het pedagogisch handelen, de sfeer op school en ouderbetrokkenheid naar een hoger plan te trekken. Er heerst nu rust en een positieve sfeer in de klassen en in de school.

Ander belangrijke aspecten van het onderwijs die een meer strakkere sturing, regie en visie vereisen zijn nog steeds onvoldoende. Dit is deels te verklaren uit de directie wisselingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. Daardoor heeft de school een te korte periode van stabiliteit gekend om aan alle onderdelen even voortvarend te werken.

Gezien de onvoldoende tussenopbrengsten en tekortkomingen in andere cruciale aspecten van het onderwijs, zoals de zorg en begeleiding krijgt de school een aangepast toezichtarrangement.

5 GEBRUIKT ONDERZOEKSMATERIAAL

Deze rapportage is gebaseerd op:

- Klassenbezoeken in de groepen 1/2A, 2, 3, 4, 6, 7 en 8
- Gesprekken met directie, interne begeleiding en leraren.
- Analyse van de Cito-eindopbrengsten (schooljaar 2004-2005, 2005-2006, 2006-2007 en 2007-2008))
- Analyse van de tussenopbrengsten schooljaar 2007-2008 (technische lezen in de leerjaren 3 en 4, rekenen en wiskunde in de leerjaren 4 en 6 en begrijpend lezen in leerjaar 6)
- Aanvullende analyse van de tussenopbrengsten van de andere groepen
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn: schoolplan en schoolgids

Voor de beoordeling heeft de inspectie het toezichtkader primair onderwijs 2006 gebruikt, inclusief de daarbij behorende normering. Op de website www.onderwijsinspectie.nl vindt u achtergrondinformatie over dit toezichtkader.